

महिषी प्रथममोहा ॥४॥ वावाता प्रिया ॥५॥ परिवित्ता (!) दुर्भगा ॥६॥ काचा मणयः । एकशतमेकैका पत्नी आवयति आवधाति केसरपुकेषु भूर्भुवः स्वरित्येताभिः व्याहृतिभिः यथासंख्यम् प्रथमया महिषी द्वितीयया वावाता तृतीयया परिवित्ता ॥८॥६॥२॥
 आध्वरिकं प्रोक्षणयजुः अश्वस्त्वौषधीभ्य इत्येतदुच्चार्य आश्वमेधिकं वायुश्चेत्यतदारभ्यते यजुरिति चैकवचनाच्चतस्रोऽप्येता मन्त्रकाण्डिका एकं (°वं C.) वाक्यमिति दर्शयति ॥९॥ न्यग्रोधः स्वकार्यैश्चमसैः सोमाङ्गभूतैश्चावविति मन्त्रार्थः प्रसिद्ध एवेति न व्याख्यातः चरकाणां हि नैयग्रोधाश्चमसाः पच्यन्ते । उब्जि आर्जवे अधोमुखांश्चक्रुः ॥३॥ आयुते आगच्छति ॥६॥ अथ उपगृह्णाति आध्वरिकं यजुरनुदुत्येति वर्तते आध्वरिकमपां पेरुरित्येतदुक्ताग्निः पशुरित्याश्वमेधिकैरुपगृह्णाति ॥१२॥ तस्य प्रोक्षणीनां पुनः संस्करणस्यातः परं ब्राह्मणं वक्ष्यत इति शेषः ॥१५॥७॥२॥

ध्रुवते उपवाजयन्ति राजानमिव व्यजनैः ॥४॥८॥२॥
 तत्र यास्वभिमेधिकासु किञ्चिद्दर्शनं गूढमस्ति तासु तदत्र ब्राह्मणमुच्यते ॥१॥१॥२॥
 महिमानौ महिमप्राप्त्यर्थी ग्रहौ हिरण्यगर्भौ यः प्राण[त] इत्येतन्मन्त्रकौ ॥१॥१०॥२॥
 तदन्नि देवा अश्वमेधेन क्रतुना तस्मिन्प्रजापतौ प्रतीपं स्थापितवन्तः ॥१॥ स चतुरत्तरः स्तोमोऽश्वमेधस्य प्रथमेऽहनि भवति । सरट् कृकलाशः अश्वस्य सक्श्च आवृढवान् ॥४॥१॥३॥
 कीदृशेन पुनः परमेण स्तोमेनेत्यत आह चतुष्टोमेन चतुरक्षरेणेत्यर्थः (!) किं च कृतेन पद्मः (?) कलिदापरत्रेताकृताख्यः द्यूतानुद्वेपेण जयाय पराजयाय द्यूतपरिवर्तीयापरिविस्थायमायन्ति (?) इत्ययाः तेषां मध्ये यश्चातुष्कात्मकः अयः स चतुष्पादधर्मकस्य कृतयुगस्य प्रतिरूपमिति स चतुष्टु (!) सामान्यात्कृतमित्युच्यते (!) लोके अत्र चतुष्क (!) सामान्यादेव चतुरत्तर स्तोमः कृतमित्युक्तः (!) तेन कृतस्थानीयेन स्तोमेन जित्वा अधियज्ञमुत्तरेऽहनि एकविंशस्तोमके अधिदैवमेकविंशऽग्रादित्ये सर्वभूतप्रतिष्ठात्मके प्रतितिष्ठति । पृष्ठसाधनानि रथत्तरादीनि षट्सामान्यादृतवः ॥१॥ शक्वार्यः पृथक्कार्या महानामन्यः सीमा इत्येवमाख्या विदा मधवन्नित्यादयः ताभिरत्र तत्स्थं शाक्वारं नाम साम लक्ष्यते शक्वार्यः स्वसामप्रतीताः पृष्ठं भवन्ति शाक्वारं साम गीतं पृष्ठसाधनं भवतीत्यर्थः । शक्वायो हि शक्वार्यस्तासु क्रियमाणसु शक्तिमान्सकलोऽश्चो भवतीत्यभिप्रायः ॥२॥ गव्याः गाव इति प्राप्ते स्वार्थिकतद्वितक्रिया ॥३॥२॥३॥

वामदेवेन दृष्टं साम कया नश्चित्र आभुवदित्येतन्मैत्रावरुणशस्त्रसम्बद्धं स्तोत्रं वामदेव्यसामसाधनकं भवति ॥४॥ ब्राह्मणाकंसिशस्त्रसम्बद्धं स्तोत्रं पार्श्वश्मसाधनकं भवति ॥५॥३॥३॥

अरण्येऽनूच्यानरण्ये पठितव्यानग्निं हृदयेनाशनिं हृदयाग्रेणेत्यादीन्विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहेत्येवमन्तान्दोमान् (वाज० सं० ३१. ८-१३.) ॥१॥ देवासुरा संयन्ता इत्यादि तिसृणां लोहिताज्जतीनां ब्राह्मणम् । उच्चारम् असाधारणमतिरिक्तां भागम् । अधुनापि यदग्निभ्यः स्विष्टकृद्भ्यः स्वाहेति लोहितं जुहोति तद्भ्रातृव्याभिभवयैव ॥२॥ गोमृगस्य कण्ठेन पात्रेण प्रथमां लोहिताज्जतिं जुहोति ॥३॥४॥३॥

अरण्येऽनूच्याञ्जवैतत्राङ्गता (?) मृत्यवे स्वाहेत्याज्जतिः ब्रह्महत्यायै स्वाहेति च तयोरे-